

Sygn.akt III AUa 403/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Sławomir Bagiński (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Szponar - Jarocka

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2015 r. w B.

sprawy z odwołania M. J.

przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w O.

o prawo do wojskowej renty inwalidzkiej

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 grudnia 2014 r. sygn. akt IV U 1956/13

I. oddala apelację;

II. odstępuje od obciążania wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 403/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27.03.2013 r. znak: (...) Wojskowe Biuro Emerytalne w O. odmówiło M. J. prawa do wojskowej renty inwalidzkiej, ponieważ Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska w E. orzeczeniem 7.01.2013 r. oraz Centralna Wojskowa Komisja Lekarska w W. orzeczeniem z 15.02.2013 r. nie zaliczyły odwołującej się do żadnej z grup inwalidów, ani z ogólnego stanu zdrowia, ani w związku ze służbą wojskową, ani w związku z chorobą czy wypadkiem z tytułu, których przysługują świadczenia odszkodowawcze.

W odwołaniu od decyzji M. J. zarzuciła wojskowym komisjom lekarskim nierzetelność w orzekaniu, twierdząc że jej niezdolność do służby spowodowana została szczególnymi warunkami i właściwościami występującymi w środowisku służby na zajmowanych stanowiskach. Skarżąca domagała się zaliczenia do II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową, w tym również w związku ze służbą wojskową, z tytułu której przysługują świadczenia odszkodowawcze, a tym samym przyznanie wojskowej renty inwalidzkiej w łącznym wymiarze 80 % podstawy wymiaru świadczenia, albo renty inwalidzkiej III grupy w związku ze służbą wojskową na stałe.

W odpowiedzi na odwołanie Wojskowe Biuro Emerytalne w O. domagało się jego oddalenia oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 18 grudnia 2014 r. w sprawie sygn. IV U 1956/13 oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił przebieg służby. Stwierdził, że M. J., urodzona (...), została powołana do pełnienia zawodowej służby wojskowej 27.02.1992 r. Służyła na stanowisku starszego asystenta, później asystenta pracowni analityki lekarskiej 103 Szpitala (...) z Przychodnią w O.. Z tego stanowiska została zwolniona z 31 marca 2003 r. i przeniesiona do rezerwy kadrowej (...) (z powodu zmniejszenia stanu etatowego szpitala). Jednocześnie wnioskodawczyni została skierowana do wykonywania zadań służbowych w 103 Szpitalu (...) z Przychodnią SP ZOZ w O..

Z dniem 1 grudnia 2005 r. wnioskodawczyni została wyznaczona (na swój wniosek) na stanowisko szefa służby żywnościowej w 20 Brygadzie Zmechanizowanej w B., na okres do 30.11.2008 r. Obowiązki służbowe na stanowisku szefa służby żywnościowej skarżąca objęła 1.03.2006 r. Z powyższego stanowiska została zwolniona z 16.04.2007 r. i wyznaczona na stanowisko oficera w terenowym aparacie mobilizacyjnym – (...) do 30.06.2009 r., następnie do 30.06.2011 r.

W dniu 15.04.2008 r. w związku z nieprzystąpieniem do sprawdzianu sprawności fizycznej – M. J. została poddana badaniu przez Terenową Wojskową Komisję Lekarską w O.. Komisja orzekła zdolność badanej do służby wojskowej. W dniu 23.06.2009 r. lekarz uprawniony do badań profilaktycznych nie stwierdził przeciwwskazań do wykonywania przez skarżącą pracy jako oficer w terenowym aparacie mobilizacyjnym w (...) Bazy.

Z dniem 07.11.2011 r. wnioskodawczyni została zwolniona z dotychczasowego stanowiska i przeniesiona do dyspozycji Komendanta 22 (...) Oddziału (...) bez obowiązku wykonywania zadań służbowych, a 31.03.2012 r. skarżąca zakończyła służbę wojskową i przeszła na wojskową emeryturę.

W świadectwie służby z 30.03.2012 r. zapisano, że wnioskodawczyni nie pełniła służby wojskowej w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, ani na stanowiskach określonych jako stanowiska o szczególnych właściwościach. Wnioskodawczyni nie domagała się sprostowania tego świadectwa. Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o akta personalne i emerytalne skarżącej oraz zeznania świadków – przełożonych.

Sąd Okręgowy wskazał, że do każdego stanowiska zajmowanego przez wnioskodawczynię dołączona jest „Karta opisu stanowiska” z jego charakterystyką. We wszystkich kartach, w rubryce: „Określenie stopnia szkodliwości warunków pełnienia służby” – zapisano: brak. Stwierdził jednocześnie, że wnioskodawczyni upatruje szkodliwych czy uciążliwych warunków służby w tym, że niekiedy trzeba było przenieść karton czy pojemnik z odczytnikami do laboratorium.

W ocenie sądu pierwszej instancji wnioskodawczyni pracowała w Szpitalu (...) i zawsze byli do pomocy żołnierze. A jeżeli zdarzyła się konieczność przeniesienia cięższego opakowania to w laboratorium pracowało 13 osób i kierownik, dlatego wnioskodawczyni na pewno nie dźwigała 20-kilogramowych kartonów, tym bardziej, że często pełniła obowiązki kierownika tej pracowni. Charakter zatrudnienia skarżącej na stanowisku szefa służby żywnościowej nie budzi wątpliwości i został uszczegółowiony w karcie opisu stanowiska, o czym była mowa wyżej. Szczególnych warunków służby na tym stanowisku skarżąca upatruje między innymi w tym, że co tydzień musiała podróżować z własnym bagażem na trasie O. – B. i z powrotem. Jak wskazał Sąd Okręgowy służba w latach 2007 – 2011 na stanowisku oficera w (...) Rejonowej Bazy Materiałowej w O. – zdaniem skarżącej – była uciążliwa, gdyż wiązała się z częstymi podróżami służbowymi w celach szkoleniowych czy kontrolnych. Uczestniczyła w rocznych kontrolach kancelarii tajnej i doraźnie w komisji likwidującej nieaktualne dokumenty.

Sąd Okręgowy stwierdził, że z zeznań świadka A. B. (k. 47 – 48) wynika, iż był przełożonym wnioskodawczyni od 2 stycznia 2006 r. do 19 kwietnia 2007 r. w Jednostce Wojskowej (...) w B., gdzie skarżąca pełniła służbę jako szef służby żywnościowej. Świadek stwierdził, że szef służby materiałowej wykonuje pracę biurową związaną z dokumentacją i bezpośrednim nadzorem nad kuchnią i magazynem żywnościowym, bez związku z dźwiganiem ciężarów. Magazyn żywnościowy skarżąca kontrolowała dwa razy w miesiącu, a pododdziały co najmniej raz w roku. Magazynierami są

żołnierze zawodowi i oni przekładali kartony i puszki. Z zeznań P. C. wynika z kolei, że wnioskodawczyni od kwietnia 2007 r. do 30 marca 2012 r. jako oficer terenowego aparatu mobilizacyjnego zajmowała się pracami biurowymi, przy czym była to praca siedząca, w godzinach 7⁰⁰ – 15⁰⁰. Sąd Okręgowy stwierdził, że zeznania świadków: E. K. i W. K. (k. 155 – 156) niewiele wniosły do sprawy.

Następnie Sąd Okręgowy szczegółowo przedstawił zestawienie okresów niezdolności do pracy oraz omówił treść opinii biegłych neurologa i chirurga – ortopedy. Wskazał, że zdaniem biegłych stwierdzone schorzenia mają charakter zwyrodnieniowo – dyskopatyczny odcinka lędźwiowego z przerwaniem więziny łuku kręgu L-5, co jest prawdopodobnie wadą wrodzoną kręgosłupa. Biegli nie uznali skarżącej za inwalidę w związku ze służbą wojskową, ani z ogólnego stanu zdrowia. Sąd Okręgowy wskazał na treść ustnej opinii uzupełniającej biegłych, którzy wyjaśnili, że nie wypowiedzieli się w pisemnej opinii o związku stanu zdrowia skarżącej z warunkami służby wojskowej, gdyż dyskopatia bez objawów klinicznych nie stanowi o jakimkolwiek stopniu inwalidztwa. Stwierdzili, że wnioskodawczyni jest nadal zdolna do pracy i do służby wojskowej w biurze czy w laboratorium. Przeciwwskazana jest jedynie ciężka praca fizyczna, np. jako brukarz. Biegli nie byli w stanie wypowiedzieć się kiedy powstała u skarżącej dyskopatia i kręgozmyk oraz przerwanie łuku kręgu L5, gdyż skarżąca nie przedstawiła zdjęć kręgosłupa z wcześniejszego okresu, na przykład sprzed 20-tu lat. Zdaniem biegłych – wada wrodzona kręgosłupa badanej nie powoduje poważnych następstw, nie wymagała i także obecnie nie wymaga operacji. Sugerowany przez skarżącą tzw. zespół ogona końskiego to bardzo ciężki zespół porażenny, którego biegli nie stwierdzili.

Wnioskodawczyni nigdy nie mówiła o zdarzeniu wypadkowym, czy udarowym – co podkreślili biegli. Do pęknięcia więziny mógłby doprowadzić bardzo duży wypadek. Urazowej dyskopatii towarzyszą tak znaczne dolegliwości, że pacjent zgłasza się natychmiast.

Biegli jednoznacznie orzekli, że stwierdzone u skarżącej schorzenia nie są związane ze służbą wojskową. Mogły się pojawić u każdego cywila. Gdyby nawet uznać, że stan zdrowia badanej uległ pogorszeniu – to z przyczyn samoistnych, bez związku ze służbą wojskową, z powodu braku nadmiernych obciążeń narządu ruchu. Zmiany zwyrodnieniowe są najczęściej samoistne. Obustronne pęknięcie więziny miało wpływ na stabilność kręgosłupa i na powstanie kręgozmyku. Przy takiej wadzie dochodzi do wcześniejszego zużycia innych struktur kręgosłupa. Mnoga dyskopatia u badanej jest wynikiem wady rozwojowej stwierdzonej u skarżącej .

Sąd Okręgowy dał w pełni wiarę opinii biegłych, gdyż biegli są specjalistami z dużym doświadczeniem w zakresie swoich dziedzin medycyny. Biegli zgodnie i przekonująco odpowiedzieli na wszystkie pytania skarżącej. Sąd nie znalazł żadnych przesłanek do kwestionowania opinii biegłych i przyjął opinię za miarodajny dowód w sprawie. Nie uwzględnił wniosku skarżącej o powołanie biegłego z zakresu medycyny przemysłowej celem wypowiedzenia się do jakiego zawodu jest zdolna skarżąca, gdyż sprawa nie dotyczy poradnictwa zawodowego, a nadto na to pytanie jednoznacznej odpowiedzi udzielili badający skarżącą lekarze, tak wojskowych komisji lekarskich jak i biegli sądowi. Oddalił też wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii instytutu medycznego na okoliczność ustalenia stanu zdrowia skarżącej, dolegliwości i związku z wykonywanymi czynnościami przez cały okres służby wojskowej. Okoliczności te zostały wszechstronnie wyjaśnione przez biegłych sądowych.

W podsumowaniu Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni pełniła lekką i bezpieczną służbę wojskową, a jej stan zdrowia nie pozostaje w żadnym związku z właściwościami lub warunkami służby na opisanych stanowiskach.

Zdaniem sądu pierwszej instancji skarżąca nie spełniła zatem przesłanek z art. 20 ust. 1 – 3 ustawy z 10.12.1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r., Nr 8, poz. 66) w związku z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z 31 marca 2003 r. w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz chorób i schorzeń, które istniały przed powołaniem do służby wojskowej, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach (Dz. U. z 2003 r. Nr 62, poz. 567 ze zm.).

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni nigdy nie pracowała w warunkach określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, poz. 8 – Przewlekłe choroby układu ruchu – powstałe w warunkach długotrwałego obciążenia ograniczonych grup mięśni, wymuszonej pozycji ciała lub narażających na częste powtarzające się mikrourazy albo powodujących ucisk na pnie nerwów, ruchy monotypowe wykonywane w szybkim tempie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła odwołująca. Wyrok zaskarżyła w całości zarzucając mu:

1) obrazę przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r., Nr 8, j 66 z późn. zm. - dalej jako „ustawa emerytalna”), poprzez jego niezastosowanie w sprawie i odmowę przyznania ubezpieczonej renty w wysokości 70% podstawy wymiaru z tytułu inwalidztwa II grupy, pomimo iż okoliczności sprawy wskazują uzasadnionym jest uznanie ubezpieczonej za inwalidę II grupy - czyli os częściowo niezdolną do pracy,

b) art. 22 ust. 2 ustawy emerytalnej poprzez jego niezastosowanie w sprawie i odmowę powiększenia przyznanego świadczenia rentowego o 10% podstawy wymiaru; podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że inwalidztwo odwołującej powstało wskutek choroby (czynników szkodliwych) występujących w środowiu ubezpieczonej - vide poz. 8 do załącznika z Rozporządzenia Ministra O. Narodowej z 1.08.2003r. Dz. U. Nr 143, poz. 1397 z późn. zm.), - pod. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 lipca 1982 r., (...) SA 918/82 (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 2008-08-20,1 UK 40/08, O.: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2010, Nr 1-2,] 22, str. 63 „Prawo do wojskowej renty inwalidzkiej uzależnione jest od powstania ciągu 3 lat od zwolnienia ze służby wojskowej inwalidztwa z powodu ehe powstałych w związku ze szczególnymi jej właściwościami lub warunkami, przez które należy rozumieć także choroby i schorzenia, które istniały przed powołaniem, do służby, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach (art.9 pkt 3 w związku z art. 23 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy z 10 grudnia 1993 zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, tj. Dz. U. z 201 Nr 8, poz. 66 ze zm.).”

c) art. 20 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 3 pkt. 4) ustawy emerytalnej, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie polegające na nieuznaniu związku inwalidztwa ze służbą wojskową, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że taki związek występuje,

2) naruszenie przepisów postępowania, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c., poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz nieprawidłową i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania jego ocenę, co skutkowało niewłaściwą oceną stanu faktycznego a w konsekwencji oddaleniem odwołania, które to naruszenie wynikało w szczególności z błędnego i nieuzasadnionego uznania, że:

- w środowisku służby wojskowej ubezpieczonej, pełnionej w szczególności na

stanowisku: starszy asystent/asystent Pracowni Analityki Lekarskiej 103 Szpitala (...) z Przychodnią w O. nie istniały czynniki szkodliwe, których oddziaływanie mogło spowodować lub/i przyspieszyć rozwój schorzenia kręgosłupa, a które w chwili obecnej rozpoznane zostało u ubezpieczonej pod postacią wielopoziomowej dyskopatii,

- inwalidztwo nie pozostaje w związku ze szczególnymi właściwościami i warunkami służby na stanowiskach zajmowanych przez ubezpieczoną w trakcie pełnienia zawodowej służby wojskowej w okresie od 27 lutego 1992 r. do 31 marca 2012 roku, a w szczególności w okresie od 27 lutego 1992 roku do 31 marca 2003 roku, kiedy to ubezpieczona zajmowała stanowisko starszy asystent/asystent Pracowni Analityki Lekarskiej 103 Szpitala (...) z Przychodnią w O.,

- opinie biegłych sądowych mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia sprawy,

mimo ich nierzetelności, wzajemnej sprzeczności oraz naruszenia podstawowych zasad ich wykonywania,

a także:

- skoncentrowania sprawy w kierunku zadania biegłym pytań mających na celu

ustalenie etiologii powstania schorzenia kręgosłupa pod kątem wypadku, a nie choroby zawodowej, co spowodowało późniejsze wadliwe co do zasady wnioski lekarzy biegłych sądowych oraz posiłkowanie się w tezie dla biegłych całkowicie innym rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej, niżeli tym, które powinno mieć zastosowanie w sprawie,

- pominięcia innych dowodów zgłoszonych przez ubezpieczoną, w szczególności dokumentów, opinii i zaświadczeń lekarskich pochodzących od lekarzy niezwiązanych z wojskiem, a także dowodów z zeznań świadków przesłuchanych przez Sąd na określone okoliczności, pomimo ich wiarygodności i w istocie dających podstawę do poczynienia przez Sąd pozytywnych ustaleń faktycznych w zakresie istnienia oddziaływania na nią czynników szkodliwych w środowisku służby na stanowisku starszy (...)103 Szpitala (...) z Przychodnią w O..

b) art. 278 k.p.c. w zw. art. 217 k.p.c, poprzez nie dopuszczenie dowodu z opinii niezależnego biegłego sądowego lekarza medycyny pracy lub medycyny przemysłowej na wskazywane przez ubezpieczoną okoliczności, pomimo sygnalizowania przez ubezpieczoną w toku procesu niekompletności i nierzetelności wydanych w sprawie pisemnych opinii oraz ustnych opinii uzupełniających złożonych na rozprawie sądowej 18.12.2014 r.,

c) art. 290 § 1 k.p.c., poprzez oddalenie wniosku o przeprowadzenie alternatywnie dowodu z opinii niezależnego instytutu naukowego, pomimo tego, że wydane w toku procesu opinie nie były jednoznaczne, zawierały szereg wątpliwości, wnioski końcowe wydane zostały w trybie przypuszczającym, a ważne i istotne z punktu widzenia sprawy okoliczności faktyczne nie zostały do końca wyjaśnione,

d) art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., poprzez jego zastosowanie w sprawie i oddalenie odwołania, podczas gdy okoliczności przemawiały za uwzględnieniem odwołania,

e) art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie w sprawie, podczas gdy okoliczności przemawiały za uwzględnieniem odwołania,

f) § 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 1.08.2003 r. Dz. U. Nr 143, poz. 1397 ze zm.), poprzez zaniechanie przedstawienia w tezie dla lekarzy biegłych sądowych prawidłowego rozporządzenia w sprawie wykazu chorób i schorzeń, pozostających w związku ze służbą wojskową, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze, gdy tymczasem dla procedowania w sprawie oraz dla biegłych sądowych zostało przedstawione rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z 31.03.2003 r.. (Dz. U. Nr 62, poz. 567).

Skarżąca wniosła o:

1) zmianę zaskarżonej decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego w O. Nr (...) z 27.03.2013 r., w ten sposób, że przyznaje się ubezpieczonej rentę inwalidzką w wysokości 80 % podstawy wymiaru tego świadczenia (jaka przysługuje inwalidom zaliczonym do II grupy inwalidzkiej wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służby, z tytułu której przysługują świadczenia odszkodowawcze, o której mowa w poz. 8 załącznika z rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 1.08.2003 r. Dz. U. Nr 143, poz. 1397 z późn. zm.),

2) dopuszczenie dowodu i jego przeprowadzenie z łącznej opinii lekarzy biegłych sądowych z listy Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, w szczególności w zakresie powołania dowodu z biegłego sądowego lekarza medycyny przemysłowej lub/i dowodu z opinii niezależnego instytutu naukowego w Ł. na okoliczności podawane w tezie sądowej, w

roku postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie - pod. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 7 kwietnia 1994 r. II URN 12/94, OSNAPiUS 1994/4 poz. 71 „, Ocena inwalidztwa osoby, u której stwierdzono różnorodne schorzenia, wymaga łącznej opinii biegłych lekarzy sądowych, która powinna też uwzględniać wpływ tych schorzeń na zdolność do dotychczasowego zatrudnienia (art. 24 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - Dz. U. 1982 r. Nr 40 poz. 267 ze zm.).”

3) zasądzenie od Wojskowego Biura Emerytalnego w O. na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania w I instancji, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w II instancji.

ewentualnie.

4) zmianę zaskarżonej decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego w O.; Nr (...) z 27.03.2013 r., w ten sposób, że przyznaje się ubezpiecz(rentę inwalidzką w wysokości 50 % podstawy wymiaru tego świadczenia (j przysługuje inwalidom zaliczonym do III grupy inwalidzkiej wskutek chor powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służy z tytułu której przysługują świadczenia odszkodowawcze, o której mowa w po: załącznika z Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 1.08.2003r. Dz Nr 143, poz. 1397 z późn. zm.),

5) zasądzenie od Wojskowego Biura Emerytalnego w O. na n ubezpieczonego kosztów postępowania w I instancji, w tym ewentualnych kosz zastępstwa procesowego według norm przepisanych w II instancji, bądź też

6) uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie w całości i przekaz sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (art. 386 § 4 k z uwzględnieniem kosztów dotychczasowego postępowania.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację, wniósł o jej oddalenie i przychylił się do stanowiska wyrażonego przez Sąd Okręgowy. W szczególności wskazał na skrupulatnie przeprowadzone postępowanie dowodowe. oraz jednoznaczne wnioski wynikające z opinii biegłych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującej M. J. jest nieuzasadniona.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi do wniosku, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy. Sąd Okręgowy przeprowadził w sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonując przy tym prawidłowych ustaleń faktycznych, które legły u podstaw zaskarżonego wyroku oraz zastosował właściwe przepisy prawa. Dlatego Sąd Apelacyjny podziela ustalenia i rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne.

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin renta inwalidzka przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który stał się inwalidą wskutek stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu: 1) w czasie pełnienia służby, albo 2) w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie; 3) w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli inwalidztwo jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

Jak stanowi art. 20 ust. 1 ww. ustawy ustala się trzy grupy inwalidztwa żołnierzy całkowicie niezdolnych do służby: 1) I grupę – obejmującą całkowicie niezdolnych do pracy; 2) II grupę – obejmującą częściowo niezdolnych do pracy; 3) III grupę – obejmującą zdolnych do pracy. Zgodnie z ust. 2 i 3 ww. art. 20, w zależności od przyczyn powstania inwalidztwa pozostaje ono w związku lub nie pozostaje w związku ze służbą. Inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą, gdy powstało wskutek: 1) zranienia, kontuzji lub innych obrażeń doznanych w czasie wykonywania obowiązków służbowych; 2) wypadku pozostającego w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych; 3) chorób

zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu żołnierza; 4) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Z przedstawionych przepisów wynika, że przesłanką determinującą przyznanie prawa do renty inwalidzkiej jest ustalenie inwalidztwa. Inwalidztwo zaś oznacza utratę całkowitej zdolności do zawodowej służby wojskowej. Dopiero przy ustaleniu całkowitej niezdolności do służby wojskowej zachodzi potrzeba określenia grupy inwalidzkiej, która to grupa jest uzależniona od stopnia niezdolności do pracy na ogólnym rynku pracy oraz potrzeba ustalenia związku inwalidztwa ze służbą wojskową, tj. przyczyn powstania inwalidztwa. Mając na względzie ustalenia Sądu Okręgowego, przedmiotem sporu w sprawie pozostawało, czy wnioskodawczyni jest osobą całkowicie niezdolną do służby wojskowej, tj. czy stała się inwalidą w jednym z okresów wskazanych w art. 19 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni sąd I instancji dokonał w oparciu o dowód z opinii biegłych o specjalnościach odpowiednich do jej schorzeń. Sąd Okręgowy dopuścił bowiem dowód z opinii biegłych ortopedy i neurologa. Biegli po zbadaniu wnioskodawczyni i po zapoznaniu się z dostępną dokumentacją lekarską stwierdzi u badanej dyskopatię L3/L4, L4/L5 i L5/S1, kręgozmyk L5 i przebytą rwę kulszową prawostronną z objawami ubytkowymi. W ocenie biegłych powyższe schorzenia nie skutkują powstaniem niezdolności do pracy. Wyjaśnili, że schorzenia kręgosłupa o charakterze zwyrodnieniowo- dyskopatycznym odcinka lędźwiowego i przerwanie wężyny łuku kręgu L5 stanowią wadę wrodzą kręgosłupa, a objawy ubytkowe po przebytej rwie kulszowej nie upośledzają wydolności ruchowej w stopniu powodującym ograniczenie w zatrudnieniu zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. W ustnej opinii uzupełniającej biegli podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując że nie uznali jej za inwalidkę w związku ze służbą wojskową. Biegli jednoznacznie podali, iż wnioskodawczyni ze stwierdzonymi schorzeniami nadal może pełnić zawodową służbę wojskową na stanowiskach, które dotychczas zajmowała. Zgodnie z opinią biegłych istniejące u wnioskodawczyni zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne, w tym przerwanie wężyny łuku są niewątpliwie chorobą kręgosłupa, ale nie stanowią przeszkody do wykonywania prac o charakterze biurowym lub laboratoryjnym. Przeciwskazana jest praca jest jedynie ciężka praca fizyczna. Wskazali, że dyskopatia bez objawów klinicznych nie stanowi o jakimkolwiek stopniu inwalidztwa.

Sąd I instancji słusznie dał wiarę powyższej opinii, uznając wnioski w niej wysnute za właściwe. W ocenie Sądu Apelacyjnego opinia ta w sposób kompleksowy odniosła się do stanu zdrowia wnioskodawczyni, biegli bowiem przekonywująco uzasadnili swoje stanowisko i na rozprawie szczegółowo odnieśli się do wszystkich stwierdzonych u wnioskodawczyni schorzeń oraz ich związku ze zdolnością do jej służby wojskowej. Jak słusznie wskazał sąd I instancji biegli zgodnie i przekonywująco odpowiedzieli na wszystkie pytania skarżącej. Sąd Apelacyjny nie znalazł jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować zgodność wysnutych wniosków z rzeczywistym stanem zdrowia odwołującej. Opinia ta jest pełna, spójna i jasna. Wydana została przez specjalistów z zakresu schorzeń, na jakie cierpi i które eksponuje wnioskodawczyni. Biegli opiniowali po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną w sprawie, w tym wynikami dostępnych badań i przeprowadzeniu badań przedmiotowych wnioskodawczyni. Jasno przedstawili powody swoich twierdzeń. Wbrew twierdzeniom apelacji opinia nie zawiera sprzeczności, a wnioski z niej wynikające są jednoznaczne.

Wnioskodawczyni nie przedstawiała w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, jak również w postępowaniu apelacyjnym, żadnych okoliczności, czy dowodów medycznych pozwalających na przyjęcie, iż wydana opinia jest nierzetelna. W szczególności odwołująca nie wskazała, jakie konkretnie dowody w postaci dokumentów, opinii i zaświadczeń lekarskich przez nią zgłoszone zostały pominięte w trakcie opiniowania. Ponadto nie sposób uznać, iż opinia jest niekompletna. Oprócz określania stanu zdrowia odwołującej, biegli udzieli stanowczej odpowiedzi w jaki sposób stwierdzona u niej schorzenia wpływają na jej zdolność do pełnienia służby wojskowej. Z opinii jednoznacznie bowiem wynika, że wnioskodawczyni jest zdolna do wykonywania pracy biurowej i laboratoryjnej. Taką zaś pracę, jak ustalił Sąd Okręgowy, wnioskodawczyni wykonywała w trakcie zawodowej służby wojskowej. Biegli uznali, iż przeciwskazana jest dla wnioskodawczyni jedynie ciężka praca fizyczna. W tym stanie nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Do dowodu z opinii biegłych nie mają zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Nie można zatem przyjąć, że sąd obowiązany jest

dopuszczyć dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (vide wyrok Sądu Najwyższego z 15.02.1974 r. II CR 817/73 Lex nr 7404). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4.08.1999 r., I PKN 20/99, OSNP 2000/22/807). Potrzeba powołania dowodu z dalszych biegłych zachodzi zaś, gdy opinia zawiera luki, jest niekompletna i niejasna. Taka sytuacja nie zachodzi w sprawie. Dlatego wobec dostatecznego wyjaśnienia aktualnego stanu zdrowia odwołującej nie było potrzeby powoływania dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy, czy medycyny sądowej, ani przeprowadzenia dowodu z opinii niezależnego instytutu naukowego.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie naruszył art. 278 i art. 290 § 1 k.p.c., nie zachodziła bowiem potrzeba dopuszczania kolejnych opinii biegłych. Jednocześnie wynika z tego, że nie było podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii biegłych w toku postępowania apelacyjnego.

Reasumując, ponowna analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pozwoliła Sądowi Apelacyjnemu stwierdzić, że Sąd Okręgowy zasadnie ustalił, iż schorzenia występujące u wnioskodawczyni nie powodują u niej inwalidztwa. Ustaleń tych Sąd Okręgowy dokonał bez obrazy art. 233 § 1 k.p.c. W tym miejscu należy podkreślić, że w sprawie której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby zainteresowanej. Wprawdzie w ramach przyznanej sądowi swobody w ocenie dowodów może on i powinien poddać opinie biegłych stosowanej weryfikacji dla uznania ich za przekonujące, jednakże nie może opierać się na wyłącznej wiedzy własnej, oderwanej od specjalistycznej wiedzy medycznej. W konsekwencji sąd nie może – wbrew opinii biegłych dostarczających sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności wykonywania zatrudnienia bądź braku takiej zdolności – oprzeć się na własnym przekonaniu, zasadach logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, które to kryteria ze zrozumiałych względów nie obejmują specjalistycznej wiedzy medycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12.04.2005 r. II UKN 498/99 OSNPiUS 2001/19 poz. 597, wyrok Sądu Najwyższego z 07.07.2005 r. II UK 277/2004 OSNP 2006/5-6 poz. 97, wyrok Sądu Najwyższego z 14.03.2007 r. III UK 130/2006, OSNP 2008/7-8 poz. 113).

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Apelacyjny uznał, szczególności w świetle głównej opinii biegłych, wyników ustnej opinii uzupełniającej, że ocena Sądu I instancji była trafna. Wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do zawodowej służby wojskowej. Dlatego też nie zachodziła potrzeba ustalania stopnia jej niepełnosprawności, ani też ustalania związku stwierdzonych schorzeń ze służbą wojskową. W toku przeprowadzonego dotychczas postępowania wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

W rezultacie Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów prawa materialnego. Skoro wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do służby wojskowej, nie spełnia przesłanki do nabycia prawa do renty w związku ze służbą wojskową zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, uznając apelację za bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt. I wyroku.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążania wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II Instancję.